

N.B. Bij de omzetting van het proefschrift naar een PDF-versie voor internet, is het guldenteken vervangen door het euroteken, zodat de leesbaarheid in stand blijft.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

DEEL 1: EEN DOELMATIGE KENNISBASIS VOOR HET OPLOSSEN VAN KOSTPRIJS- EN NETTOWINSTVRAAGSTUKKEN

1. HET THEORETISCHE KADER EN DE VRAAGSTELLING
 - 1.1 Problemen en probleem-opgaven
 - 1.2 Enkele voorbeelden van bedrijfseconomische opgaven
 - 1.3 Drie betekenissen van de term bedrijfseconomie
 - 1.4 Het theoretische kader van waaruit het onderzoek is opgezet
 - 1.5 De vraagstelling
 - 1.6 De opbouw van het betoog

2. DE BOUWSTENEN VAN EEN DOELMATIGE KENNISBASIS
 - 2.1 Leerpsychologische uitgangspunten
 - 2.1.1 Denktechnieken
 - 2.1.2 Fasen in het oplossen van problemen
 - 2.1.3 Soorten van kennis
 - 2.1.4 Opbouw van een doelmatige kennisbasis
 - 2.2 De ontwikkeling van de mentale voorstelling van een probleem
 - 2.2.1 Economische grootheden
 - 2.2.2 De aanwezigheid van economische noties
 - 2.2.3 De aanwezigheid van instructietechnische noties
 - 2.2.4 Hardop-denk-protocol van een berekening

3. DECLARATIEVE KENNIS
 - 3.1 Principes en postulaten
 - 3.2 Situationele kennis
 - 3.2.1 Ervaringsobject en kenobject van de bedrijfseconomie
 - 3.2.2 Achtergrondmodellen voor de berekening van het bedrijfsresultaat
 - 3.2.3 Het hanteren van defaultwaarden
 - 3.3 Kennis van begrippen
 - 3.3.1 Het definiëren van begrippen
 - 3.3.2 De toetsende tucht van de dimensionele analyse
 - 3.3.3 Mogelijke oorzaken van begripsverwarring
 - 3.4 Formules en standaardoplossingen

4. PROCEDURELE KENNIS

- 4.1 Een model voor het oplossen van kostprijs- en nettowinstvraagstukken
 - 4.1.1 Vier fases in het formuleren van een oplossingspad
 - 4.1.2 Fundamentele en contraire vraagstukken
- 4.2 De vaststelling van de probleemstructuur
 - 4.2.1 Vakgebonden procedurele kennis om de probleemstructuur vast te stellen
 - 4.2.2 Niet-vakgebonden procedurele kennis om de probleemstructuur vast te stellen
- 4.3 De vaststelling van het oplossingspad
 - 4.3.1 Vakgebonden procedurele kennis om het oplossingspad vast te stellen
 - 4.3.2 Niet-vakgebonden procedurele kennis om het oplossingspad vast te stellen
- 4.4 De berekening van de uitkomst
 - 4.4.1 Vakgebonden procedurele kennis om de uitkomst te berekenen
 - 4.4.2 Niet-vakgebonden procedurele kennis om de uitkomst te berekenen

5. STRATEGISCHE KENNIS

- 5.1 De essenties van kostprijs- en nettowinstvraagstukken
 - 5.1.1 Economische versus wiskundige interpretaties
 - 5.1.2 Concurrerende conceptuele modellen
 - 5.1.3 Inconsistenties in het begrippenapparaat
 - 5.1.4 Het gegevensadagium
 - 5.1.5 De keuzeruimte in een vraagstuk
 - 5.1.6 Helpstrategieën en anti-helpstrategieën
 - 5.1.7 Economische problemen en schoolse constructen
- 5.2 Naar een systematiek in het aanpakken van kostprijs- en nettowinstvraagstukken
 - 5.2.1 Het aanpakken van problemen in de bedrijfseconomische literatuur
 - 5.2.2 De invloed van COO-ontwikkeling op het aanpakken van kostprijs- en nettowinstvraagstukken
 - 5.2.3 Spreadsheets als katalysator in de vernieuwing van het Bedrijfseconomisch onderwijs
 - 5.2.4 De ontwikkeling van de ABC-methode
 - 5.3 Hardop-denk protocol van een probleem-analyse

DEEL 2: MENTALE VOORSTELLINGEN VAN DE BEREKENING VAN DE KOSTPRIJS EN DE NETTOWINST OP VWO EN HAVO

6. OPZET EN UITVOERING VAN EEN PILOT-ONDERZOEK IN 5 VWO

- 6.1 Inleiding
 - 6.1.1 Vijf conceptuele modellen exclusief de kortingsproblematiek
 - 6.1.2 Twee conceptuele modellen inclusief de kortingsproblematiek
 - 6.1.3 De onderzoeksvragen
- 6.2 Opzet en uitvoering van het pilot-onderzoek
 - 6.2.1 De onderzoeksopzet en de proefpersonen
 - 6.2.2 Materialen en testprocedure
- 6.3 Resultaten van het onderzoek
- 6.4 Nadere analyse van de kostprijs verkopen en de kostprijs per product
 - 6.4.1 De test Kennis van Handelingsvoorschriften
 - 6.4.2 Hardop-denk-protocollen van opgaven
 - 6.4.3 Mentale voorstellingen bij de spreadsheet-oplossingen
- 6.5 Conclusies

7. OPZET EN UITVOERING VAN HET ONDERZOEK IN 4 HAVO

- 7.1 Het methodologische kader
 - 7.1.1 De onderzoeksvragen
 - 7.1.2 De eenheid van onderzoek
 - 7.1.3 De variabelen
 - 7.1.4 De hypothesen
- 7.2 Operationalisering van het methodologische kader
 - 7.2.1 Proefpersonen
 - 7.2.2 Materialen
 - 7.2.3 Procedure
- 7.3 Concretisering van de testvariabelen
 - 7.3.1 Beschrijvende gegevens van de groepen
 - 7.3.2 Kennis van Begrippen
 - 7.3.3 Analytisch vermogen
 - 7.3.4 Tijd besteed aan huiswerk
- 7.4 De test Kennis van Handelingsvoorschriften
 - 7.4.1 Inleiding
 - 7.4.2 Opzet en beoordeling
 - 7.4.3 De resultaten
 - 7.4.4 Nadere analyse van de resultaten
- 7.5 De test Kennis van Procedures
 - 7.5.1 Inleiding
 - 7.5.2 Opzet en beoordeling
 - 7.5.3 De resultaten
 - 7.5.4 Nadere analyse van de resultaten
- 7.6 Conclusies

8. DIMENSIELOOS DENKEN

- 8.1 Vier kwaliteiten van economische grootheden
- 8.2 Het deelonderzoek kaartsorteren
 - 8.2.1 Inleiding
 - 8.2.2 Opzet en beoordeling
 - 8.2.3 De resultaten
 - 8.2.4 Nadere analyse van de resultaten
 - 8.2.5 Fragmenten uit hardop-denken-protocollen van het kaartsorteren
- 8.3 De hantering van dimensies in de test Kennis Van Handelingsvoorschriften
 - 8.3.1 De relatie tussen kostprijs verkopen en kostprijs per product
 - 8.3.2 Dimensieloos denken
- 8.4 Nadere analyse van de dimensies in de test Kennis Van Procedures
 - 8.4.1 Een tweetal voorbeelden van kostprijs als trefwoord
 - 8.4.2 Dimensiefouten bij de experimentele groep en de controlegroep
- 8.5 Conclusies

9. BESPREKING VAN DE RESULTATEN EN CONCLUSIES

- 9.1 Samenvatting
- 9.2 Bedrijfseconomie: kundigheid of wetenschap?
- 9.3 Vakdidactisch perspectief

SUMMARY

LITERATUUR

BIJLAGEN

- 1 De test-opgave voor de hardop-denken-protocollen in 6 VWO
- 2 Een systematiek voor het aanpakken van vraagstukken op spreadsheet
- 3 De ABC-methode
- 4 Opgave voor de eerste ronde hardop-denken-protocollen in 5 VWO
- 5 Voorbeeld van een spreadsheetopgave
- 6 A. De test Kennis van Begrippen - situatie 2
B. Resultaten op situatie 2 uit de test KVB
- 7 De test Kennis van Handelingsvoorschriften
- 8 De betrouwbaarheid van de test Kennis van Handelingsvoorschriften
- 9 A. Opgave a2 uit de test Kennis van Procedures
B. Fragment van opgave b2 uit de test Kennis van Procedures
C. Fragment van opgave c4 uit de test Kennis van Procedures
- 10 Covariantie-analyses van de opgaven b2 en c4
- 11 Inventarisering mentale voorstellingen van de kostprijsberekening in b2
- 12 Inventarisering mentale voorstellingen van de kostprijsberekening in a2, c3 en c4